

до відповідних держ. реєстрів. Цьому, як правило, передують процедура перевірки поданих відомостей та виконання необхідних вимог зак-ва. Порядок і умови Д. р. визначаються актами зак-ва України.

За нац. зак-вом об'єктами Д. р. можуть бути: нормат.-прав. акти; юрид. особи; суб'єкти підприємницької діяльності; громад. формування; банки, страхові компанії; нові сорти рослин; нові види медичних препаратів; відкриття і винаходи; застава рухомого майна; транспортні засоби; права власності на нерухоме майно; фіз. особи-платники податків; відомості про акти цив. стану громадян та ін.

Суб'єктами, які здійснюють Д. р., залежно від об'єкта реєстрації можуть бути як органи виконавчої влади та органи місц. самоврядування, так і ін. суб'єкти, яким законом надано це право (напр., нотаріус).

Д. р. можна визначити як один із методів публ. адміністрування, а також як складову частину функції органів публ. адміністрування з контролю та нагляду. Реєстрація дозволяє шляхом перевірки законності певних фактів, дій, виникнення і припинення прав та обов'язків конкретних суб'єктів забезпечити захист інтересів суспільства і держави, а також забезпечити визнання, можливість реалізації та захисту прав громадян, їх формувань і організацій. Д. р. можна розглядати в 2-х аспектах: як специфічну діяльність держави і як результат цієї діяльності. При цьому Д. р. як діяльність не завжди закінчується Д. р. у вигляді результату, оскільки результатом цієї діяльності може бути відмова у Д. р.

Д. р. як діяльність може розглядатися у широкому та вузькому значенні. У широкому розумінні Д. р. може бути визначена як одна з функцій держави, здійснювана його спец. органами з метою захисту прав учасників правовідносин. До Д. р. у цьому сенсі належить не тільки діяльність реєструючого органу з розгляду конкретних документів, а й діяльність держави з організації системи реєстрації, встановлення порядку ведення держ. реєстрів, автоматизації реєстраційних процесів, методів відображення та захисту інформації, а також діяльності з надання інформації про Д. р.

Д. р. у вузькому розумінні являє собою діяльність реєструючого суб'єкта в кожному конкретному випадку, тобто є процесом розгляду заяви зацікавленої особи, адресованої держ. реєстратору, про внесення відомостей про неї або її право чи статус тощо у встановленій законом формі (держ. реєстр). Цей процес складається з прийому поданих заявником документів, їх прав. аналізу з точки зору встановлення підстав для реєстрації або відмови в реєстрації, прийняття відповідного рішення, відображення цього рішення у формах, установлених законом, та видачі документів заявнику з повідомленням про прийняте рішення.

Є. І. Білокур.

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ полягає у здійсненні комплексу заходів, пов'язаних із перевіркою документів, які є підставою для здійснення реєстрації, а також відсутності будь-яких обтяжень, у т. ч. за даними Держ. реєстру

обтяжень рухомого майна, звіркою і, за необхідності, дослідженням ідентифікаційних номерів складових частин та оглядом транспортного засобу, оформленням і видачею реєстраційних документів та номерних знаків (ч. 1 ст. 34 ЗУ «Про дорожній рух» від 30 черв. 1993), з метою здійснення контролю за відповідністю конструкції та технічного стану транспортних засобів установленим вимогам стандартів, правил і нормативів, дотриманням за-ва, що визначає порядок сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), використанням транспортних засобів в умовах воєнного і надзвичайного стану, а також для ведення їх обліку та запобігання вчиненню щодо них протиправних дій.

Держ. облік зареєстрованих транспортних засобів включає в себе процес реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про зареєстровані транспортні засоби та їх власників. Держ. реєстрації та обліку підлягають призначені для експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування транспортні засоби усіх типів: автомобілі, автобуси, мотоцикли всіх типів, марок і моделей, самохідні машини, причепа та напівпричепа до них, мотоколяски, ін. прирівняні до них транспортні засоби та мопеди, що використовуються на автомобільних дорогах держ. значення (ч. 2, 3 ст. 34 ЗУ «Про дорожній рух»). Держ. реєстрацію та облік таких транспортних засобів здійснюють територіальні органи з надання сервісних послуг МВС України. Держ. реєстрація (перереєстрація), зняття з обліку транспортних засобів (крім транспортних засобів, іноземних

організацій, які забезпечують реалізацію програм (проектів) міжнар. технічної допомоги (виконавці проектів) згідно з міжнар. договорами України, ін. представництв іноземних юрид. осіб, іноземних громадян та осіб без громадянства) сервісними центрами МВС може проводитися через ЦНАП, на підставі рішень, узгоджених між сервісними центрами МВС та органами, які прийняли рішення про утворення ЦНАП. ЦНАП – це постійно діючий робочий орган або структурний підрозділ місц. держ. адміністрації або органу місц. самоврядування, що зазначений у нормах закону, в якому надаються адмін. послуги через адміністратора шляхом його взаємодії з суб'єктами надання адмін. послуг (ч. 1 ст. 12 ЗУ «Про адміністративні послуги» від 6 верес. 2012).

Відомчу реєстрацію та облік транспортних засобів ЗСУ, Нац. гвардії України, Держ. прикордонної служби України, Держ. спец. служби транспорту, Держ. служби спец. зв'язку та захисту інформації України, Оперативно-рятувальної служби цив. захисту, житлово-комунального господарства, а також тих, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування, здійснюють:

- а) транспортних засобів, які належать військовим частинам, об'єднанням чи організаціям, що входять до складу ЗСУ, – уповноважений орган МОУ;
- б) транспортних засобів, які належать Нац. гвардії України, – уповноважений підрозділ Головного органу військового управління Нац. гвардії України;
- в) транспортних засобів, які належать

Держ. прикордонній службі України, – уповноважений підрозділ спеціально уповноваженого центр. органу виконавчої влади у справах охорони держ. кордону; г) транспортних засобів, які належать Держ. спец. службі транспорту, – уповноважений підрозділ органу управління Держ. спец. служби транспорту; д) транспортних засобів, які належать Держ. службі спец. зв'язку та захисту інформації України, – уповноважений орган спеціально уповноваженого центр. органу виконавчої влади з питань організації спец. зв'язку та захисту інформації; е) транспортних засобів, які належать Оперативно-рятувальній службі цив. захисту, – уповноважений орган спеціально уповноваженого центр. органу виконавчої влади з питань цив. захисту; є) великотоннажних транспортних засобів та ін. технологічних транспортних засобів – центр. орган виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері охорони праці; ж) трамваїв і тролейбусів – центр. орган виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері транспорту; з) перегонових і спортивних транспортних засобів – центр. орган виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері фіз. культури і спорту; и) тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, ін. механізмів – центр. орган виконавчої влади, що реалізує держ. політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі (ч. 8 ст. 34 ЗУ «Про дорожній рух» від 30 черв. 1993).

Для автоматизованого обліку транспортних засобів, що використовуються

на вулично-дорожній мережі загального користування і підлягають держ. або відомчій реєстрації, та відомостей про їх власників та належних користувачів ведеться Єдиний держ. реєстр транспортних засобів, держателем якого є МВС України. Органи, які здійснюють відомчу реєстрацію транспортних засобів, що використовуються на вулично-дорожній мережі загального користування, після реєстрації (внесення змін у відомості про реєстрацію) транспортного засобу невідкладно подають відомості про нього до МВС України для внесення їх до Єдиного держ. реєстру (ч. 6, 7 ст. 34 ЗУ «Про дорожній рух»).

Власники транспортних засобів та особи, які використовують їх на законних підставах, зобов'язані зареєструвати (перереєструвати) належні їм транспортні засоби протягом 10 діб після придбання, митного оформлення, одержання транспортних засобів або виникнення обставин, що потребують внесення змін до реєстраційних документів. Транспортні засоби особистого користування, тимчасово ввезені на митну територію України громадянами більш як на 30 діб, підлягають держ. реєстрації протягом 10-ти діб з моменту такого ввезення без зміни реєстраційних документів та нац. номерних знаків країни їх реєстрації. Д. р. т. з., що перебували в експлуатації та ввезені на митну територію України, проводиться за умови відповідності конструкції і технічного стану даної марки (моделі) транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, обов'язковим вимогам правил, нормативів і стандартів України, що підтверджується сертифікатом відпо-

відності або свідоцтвом про визнання іноземного сертифіката, копію яких власники подають до сервісного центру МВС України. Держ. реєстрація конфіскованих транспортних засобів або транспортних засобів, право власності на які встановлено за рішенням суду, проводиться на підставі відповідного рішення суду із зазначенням марки, моделі, ідентифікаційних номерів складових частин таких засобів, а також реєстраційних документів, зокрема свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу або технічного паспорта (у разі їх наявності) (п. 10, 11 Порядку держ. реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів, усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, ін. прирівняних до них транспортних засобів та мопедів затв. постановою КМУ від 7 верес. 1998 № 1388).

До держ. реєстрації не допускаються автобуси, що переобладнані з автомобілів, які призначалися для виконання ін. функцій, за винятком таких автобусів, зареєстрованих до 1 квіт. 2008. Держ. реєстрація (перереєстрація), зняття з обліку розукомплектованих транспортних засобів, крім випадків вибракування їх у цілому, не допускається. Розукомплектованими вважаються транспортні засоби, в яких відсутня одна або більше складових частин, що мають ідентифікаційний номер (кузов, шасі, рама, двигун). Не допускаються також держ. реєстрація (перереєстрація), зняття з обліку транспортних засобів, крім випадків вибракування їх у цілому, номери двигунів яких мають ознаки навмисного знищення або підробки

(крім випадків повернення транспортного засобу законному власнику із знищеним або підробленим ідентифікаційним номером двигуна після незаконного заволодіння таким засобом) (п. 9, 15 Порядку). Допускається держ. реєстрація легкових автомобілів, які складені самостійно з частин транспортних засобів, самостійно сконструйованих мотоциклів, легкових, а також вантажних автомобілів, повна маса яких не перевищує 3500 кілограмів, причепів та напівпричепів до них, ін. прирівняних до них транспортних засобів і мопедів, виготовлених відповідно до обов'язкових вимог норм і стандартів України, на підставі документів, що підтверджують правомірність придбання складових частин із зазначенням їх ідентифікаційних номерів, а також висновків Головного сервісного центру МВС України та ін., визначених КМУ підприємств, установ та організацій (п. 14 Порядку).

Підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, фіз. особи, які набувають права власності на легкові автомобілі, що підлягають першій держ. реєстрації в Україні сервісними центрами МВС України, крім випадків забезпечення легковими автомобілями осіб з інвалідністю згідно із законом та успадкування легкових автомобілів відповідно до закону, сплачують збір на обов'язкове держ. пенсійне страхування (п. 7 ст. 1 ЗУ «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26 черв. 1997).

На транспортні засоби оформляються та видаються реєстраційні документи, зразки яких затверджуються КМУ, та закріплюються номерні знаки, які відповідають вимогам стандартів. За-

купівля за держ. кошти бланків реєстраційних документів та номерних знаків для транспортних засобів здійснюється відповідно до вимог зак-ва тими органами, на які покладений обов'язок щодо їх реєстрації.

Єдині зразки держ. номерних знаків та вимоги до них, у т. ч. тих, що виготовляються за індивідуальним замовленням, встановлюються держ. стандартами України.

М. Ю. Веселов.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА – публ., професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави. У теорії адмін. права є 2 підходи щодо розуміння Д. с.: широкий (професійна діяльність осіб на посадах у держ. органах (апаратах), установах та організаціях) і вузький, який закріплено в ст. 1 ЗУ «Про державну службу» від 10 груд. 2015. Поряд із терміном «Д. с.» у наук. і нормат. обігу вживається термін «публ. служба», які співвідносяться як частка і ціле, тобто Д. с. поряд із політ. службою (президентська служба, депутатська служба, урядова служба), суддівською службою і службою в органах місц. самоврядування становлять публ. службу.

Д. с. характеризується тим, що вона: 1) є публ. діяльністю, оскільки: а) здійснюється в держ. органі або його апараті, тобто безпосередньо пов'язана з держ. адміністрацією, яка, власне, є місцем здійснення цієї діяльності; б) пов'язана з реалізацією держ.-владних повноважень; в) здійснюється від імені держави, тобто держ. службовці при виконанні своїх повноважень (які делеговані їм державою) діють не від

свого імені, а від імені держави, виконуючи при цьому функції представника держави; г) гарантується та забезпечується державою, тобто створено механізм організаційно-прав. забезпечення функціонування Д. с. (у т. ч. і заходи держ. примусу та юрид. відповідальності); д) регламентується у переважній більшості публ. галузями права (конституційним, адмін., фін., крим., митним тощо); 2) професійною діяльністю: а) нею можуть займатися тільки особи, які мають відповідати вимогам, визначеним ст. 20 чинного Закону; б) цей вид діяльності є основним для службовця, тобто, окрім цього виду діяльності, держ. службовець не може займатися ін. видами діяльності, окрім викладацької, наук., творчої, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту; 3) політично неупередженою (безсторонньою, об'єктивною, нейтральною, справедливою, чесною тощо) діяльністю, тобто держ. службовець зобов'язаний виконувати свої службові обов'язки незалежно від партійної належності (тобто держ. службовець категорій «Б» і «В» може бути членом політ. партії), політ. переконань (тобто держ. службовець, не будучи членом політ. партії, може мати свої політ. переконання); 4) діяльністю щодо практичного виконання основних завдань і функцій держави, перелік яких чинний Закон уперше надав при визначенні поняття «Д. с.»: а) аналіз держ. політики на загальнодерж., галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій щодо її формування, у т. ч. розроблення та проведення експертизи проєктів програм, концепцій, стратегій, проєктів законів та ін. нормат.-прав. ак-